

ABAN
foundation

BALMASQUÉ

Boris van Berkum draagt Yoruba masker (eigen Collectie) – Foto: Samme van der Most.

Beste gasten,

Graag heten wij u van harte welkom. Vandaag bent u getuige van en deelnemer aan een bijzonder cultureel en historisch evenement: de start van de Afrikaanse renaissance in de Winti. Dit evenement is tot stand gekomen door een bijzondere verbintenis tussen Wintipriesteres Marian Markelo (Nana Efua) en beeldend kunstenaar Boris van Berkum.

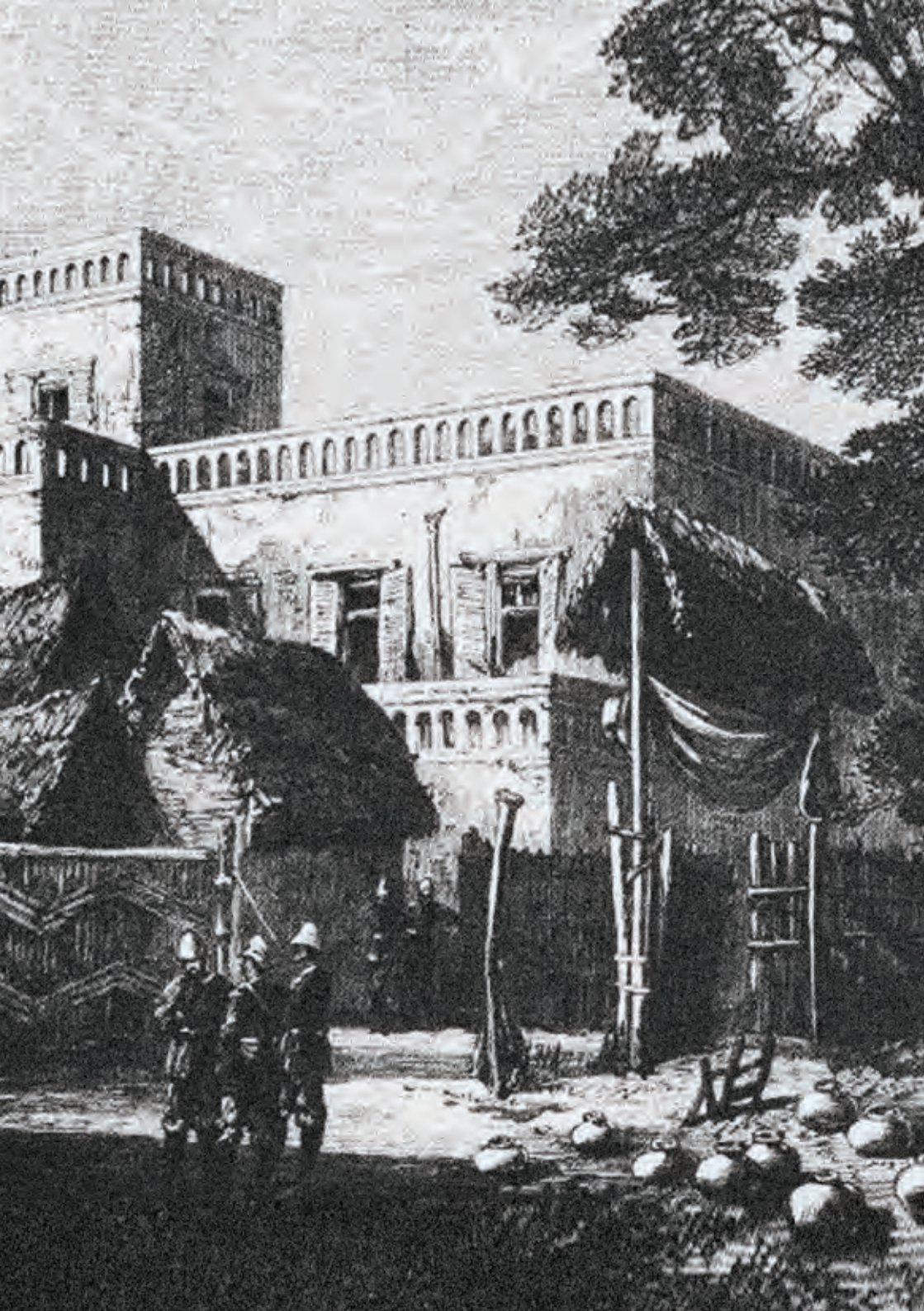
Het beste uit de Afrikaanse, Surinaamse en West-Europese cultuur komt vanavond samen. Wij laten u in een voortreffelijke ambiance kennis maken met de Wintitraditie en bieden u daarnaast de mogelijkheid om anderen op een liefdevolle manier te ontmoeten.

Deze avond is bedoeld om de sculpturale traditie in de Winti opnieuw in te voeren. Ook vieren wij de afschaffing van de slavernij in het Koninkrijk der Nederlanden, wat 150 jaar geleden plaatsvond.

Wij wensen u een overweldigende avond toe.

**Marian Markelo (Nana Efua),
Boris van Berkum**

ABAN
foundation

In 2013 richtte beeldend kunstenaar Boris van Berkum samen met initiatiefnemer en Wintipriesteres Marian Markelo de ABAN Foundation op. **Hun doel is om de sculpturale traditie terug te brengen in de natuurreligie.** De start van de Afrikaanse renaissance in de Winti! Het Winti Bal Masqué wordt georganiseerd door de ABAN Foundation.

Aban betekent kasteel of paleis en is het Adinkra-symbool voor de zetel van macht, kracht en respect voor onder meer legitimiteit en pracht, bescherming en liefde. **Het bijbehorende symbool herdenkt een historische gebeurtenis, namelijk de bouw van een buitengewoon schitterend paleis voor de koning van de Ashanti met gouden raamkozijnen en ivoren pilaren.** De Aban was de cultuurschatkamer vol boeken in diverse talen, schilderijen, verfijnde muziekinstrumenten, sculpturen en religieuze voorwerpen. **De ABAN Foundation bouwt aan een gemeenschappelijk cultureel paleis midden in onze hedendaagse samenleving.**

WINTI VOOR DUMMIES

WAT IS WINTI?

Het 'Winti Bal Masqué' is dé start van de Afrikaanse renaissance in de Winti, maar wat is Winti eigenlijk? Deze natuurreligie vindt haar oorsprong in Suriname dankzij de komst van Afrikaanse tot slaaf gemaakten en is een samenkomst van verschillende West-Afrikaanse religies. Met Winti worden ook alle bovennatuurlijke wezens bedoeld die door Anana, de God der Goden, zijn geschapen. Ze bewonen diverse leefgebieden. De elementen aarde, lucht, bos en water zijn hierbij van belang. De goden waken over alle familieleden van een bepaalde stamboom en zorgen ervoor dat je als mens goed leeft op aarde. Dat je in harmonie komt met jezelf, de natuur en anderen. Winti versterkt de identiteit en het zelfvertrouwen, biedt houvast en geeft zin aan het bestaan.

WINTI TALEN

Belangrijk bij het geloof is de taal die wordt gesproken. Iemand die ontvankelijk is voor Winti, kan zich uiten in een bijbehorende taal. Grammaticaal lijkt het op het Sranan, de tweede voertaal in Suriname, met termen die aan Indianentalen, Afrikaanse talen en/of het Saramaccaans (Creolentaal in Suriname) zijn ontleend. Vooral de Kromanti (luchtgoden), Fodu (aardegoden) en de Ingi Winti (Indiaanse goden) hebben een eigen taal. Een belangrijk verschil is dat de talen gekenmerkt worden door een specifieke articulatie. Denk hierbij aan een zware keelstem voor het Kromanti en een wat lichter stotteren voor de Fodu.

WINTILIEDEREN

Door middel van Wintiliederen wordt gecommuniceerd met het bovennatuurlijke. De liederen gaan over de Kra (menselijke geest), de Winti en de voorouders. Het doorgeven van deze liederen gebeurt vaak in trance. Middels de Mama Aisa, oftewel Moeder Aarde, liederen wordt gevraagd om bijstand en vergeving. De Papa Winti liederen gaan over de macht van deze slangengod en herinneren ons aan de afspraken die we maken over ons gedrag in de familie en samenleving. De Indiaanse watergoden met hun goede eigenschappen worden bezongen in de Watra Ingi liederen. Soko Psalmen zijn liederen voor de voorouders. Deze religieuze klaagliederen zijn ontstaan rond de overgang van de Afrikaanse naar de Surinaamse situatie. De ervaringen van de voorouders tijdens hun onvrijwillige slavernijperiode en hoe wij moeten leven komen hierin aan bod.

WINTI-PRÉ

Naast Wintiliederen en de Winti talen, vormt de Winti-pré een belangrijk onderdeel van de natuurreligie. Dit zogenaamde dansritueel bestaat uit twee delen, namelijk één voor de geesten van overleden familieleden en één voor de Winti. Tijdens een Winti-pré komt de verzoening tussen de levenden, overleden voorouders en de bere-goden tot uiting. Een dansritueel als deze wordt bere-pré genoemd. Wanneer de feesten door en voor alle inwoners en afstammelingen van een bepaald dorp worden gehouden, dan spreekt men van een kondre-pré. Bij een kondre-pré dansen en vermaken de geesten en goden zich met de aanwezige mensen. Een scheiding tussen de mensenwereld en de geesten- en godenwereld bestaat dan niet meer.

Pemba dotti is een witte klei die voornamelijk in moerasgebieden voorkomt. Het wit maken van het lichaam geeft de persoon de mogelijkheid om niet uit de toon te vallen bij de goden of geesten. Pemba dotti wordt vooral opgesmeerd om tijdens Wintirituelen dichterbij de voorouders te komen om hen hulp en/of advies te vragen.

ROTTERDAM EN DE SLAVERNIJ

Rotterdam is één van de Nederlandse steden die van de eerste tot de laatste dag van het Nederlandse slavernijsysteem met al haar vezels betrokken is geweest. En dat zo'n twee en een halve eeuw lang.

In de West Indische Compagnie, Nederlands grootste slavenhandelsonderneming in het Atlantische gebied, had Rotterdam een negende aandeel. Coopstad & Rochussen, de op één na grootste Nederlandse particuliere slavenhandelsonderneming, was later ook actief. In totaal zijn ruim 60.000 Afrikanen gedwongen met Rotterdamse schepen de Atlantische Oceaan over te steken.

Tussen 1755 en 1775 investeerden Rotterdamse particulieren meer dan 4,5 miljoen gulden in Caraïbische slavenplantages. In deze stad en wijde omgeving werden gedurende de slavernij producten gemaakt om de mensenhandel en slavenplantages draaiende te houden. Van touw en spijkers tot jenever en kaas. Werkelijk iedereen in Rotterdam was betrokken bij de slavernij, bewust of onbewust.

Rotterdam is ook de stad waar in 1842 de allereerste petitie aan de koning werd gestuurd, welke pleitte voor afschaffing van de slavernij. De petitie werd ondertekend door 129 vrouwen uit de stedelijke elite.

Vandaag de dag staat in deze stad een monument om aan dat verleden en zijn hedendaagse erfenissen te herinneren. Voor alle Rotterdammers, omdat iedere inwoner erfgenaam is van dit verleden en verantwoordelijkheid draagt voor de erfenissen in het heden.

Alex van Stipriaan
Historicus en hoogleraar Caraïbische geschiedenis

Masker, Mende, Sierra Leone. Collectie Afrika Museum, Berg en Dal.

MAMA AISA

In de Winti worden diverse leefgebieden door specifieke Wintigoden bewoond. Het leefgebied Aarde hoort bij de hoogste godin, Mama Aisa. **Mama Aisa is Moeder Aarde en staat voor moederschap, vruchtbaarheid, schoonheid, harmonie, reinheid, voortplanting, dood, ontwikkeling, kunst, geld, alle goede dingen van de natuur, geneeskunst, geesteswetenschap, liefde, vriendelijkheid en eerlijkheid.** Bij Mama Aisa horen de kleuren geel, bruin, blauw, aardetinten en kleurschakingen die gebruikt worden in de Indonesische batik techniek. Het symbool van Aisa is de slang. Onder haar attributen horen hoogwaardige gouden sieraden, voorwerpen van koper en messing, spiegels en mooie waaiers van veren. De kleding bestaat uit traditionele kotodracht. Onder de voeding van Mama Asia behoren aardvruchten en knolgewassen, orgeade, zoete zachte alcoholische dranken zoals wijn en traditionele dranken waaronder gemberbier en hibiscus.

De Egyptische godin Isis reisde vanuit het oude antieke Egypte naar West-Afrika. Tijdens de slavernijperiode voer zij mee naar Suriname, daar werd zij Mama Aisa. Met de komst van de Surinaamse gemeenschap woont Mama Aisa nu ook in Nederland.

Dit masker is afkomstig uit Sierra Leone en drukt het toppunt van vrouwelijke schoonheid uit. Het hoge voorhoofd staat voor wijsheid en haar dikke nekrollen wijzen op welvaart.

Kabira, 2013, Boris van Berkum, 66 x 40 x 40 cm, gelakt polystyreen, textiel, collectie Amsterdam Museum. Foto: Erik Hesmerg.

KABRA

Ruim zestig mensen zaten om tafel voor een maaltijd en een gesprek over slavernij. Zwart, wit, Joods, Christelijk, Winti, Islamitisch en Atheïstisch, alles door elkaar. Deze Ketu Ketu maaltijd vond plaats op 5 mei 2013 in het Amsterdam Museum. Wintipriesteres Marian Markelo deed een plengoffer en sprak de wens uit dat de voorouders het goed vonden dat iedereen zo met elkaar aan tafel zat. Ze hadden immers zo geleden onder de blanke slaveneigenaren. De vanzelfsprekende aanwezigheid van de voorouders is indrukwekkend.

Winti is een cultuur zonder beelden. De slaven mochten deze destijds niet meenemen op hun reis over de Atlantische Oceaan. Marian Markelo gaat regelmatig naar Ghana en neemt daar deel aan rituelen en praat over religie met Ghanese priesters en priesteressen. Ze kreeg van haar voorouders door dat ze iemand moest zoeken om haar te helpen beelden te maken. De Rotterdamse kunstenaar Boris van Berkum ontwikkelde in opdracht van Markelo een methode om de voorouderlijke gebruiksvoorwerpen zoals maskers en sculpturen te bevrijden uit de koloniale museumvitruines. Ze werden 3D ingescand.

Markelo selecteerde in het depot van het Afrika Museum een masker van het Egungun-genootschap uit het Yoruba gebied in Nigeria. Het symboliseert de voorouders. Op basis van een 3D scan

van het Afrikaanse beeld liet Van Berkum een masker in kunststof frezen. Het is gelakt en beplakt met een blauw-witte batikstof, een verwijzing naar rouwkleding. Het Kabra masker begeleidde Marian Markelo op 1 juli 2013 tijdens het brengen van het plengoffer tijdens de nationale herdenking van het slavernijverleden, 150 jaar na de officiële afschaffing. Het koninklijk echtpaar was erbij. Het gebruik van een masker bij deze belangrijke gebeurtenis werd door de Surinaamse gemeenschap goed ontvangen. Eén van de opmerkelijke reacties was die van een hoogbejaarde vrouw: "Ik wist niet dat ik het had gemist".

Het Amsterdam Museum heeft het beeld opgenomen in de collectie, omdat het een rol speelde tijdens een belangrijk moment in het herdenken van het Nederlands slavernijverleden. Daarnaast betekent het een nieuwe ontwikkeling in de Wintireligie, die ook in Amsterdam veel aanhangers kent. Het museum wil graag dat het Kabra masker niet alleen een museaal object is, veilig weggeborgen in vitrine of depot, maar dat het een rol blijft spelen tijdens rituelen zoals bij het Winti Bal Masqué. Het kan een bijzondere verbintenis tot stand brengen tussen het verhaal van de voorouders en de mensen die nu leven met de gedeelde erfenis van het slavernijverleden.

Annemarie de Wildt
Conservator Amsterdam Museum

In de Winticultuur noemt men de geest van een overleden mens een Yorika. Dit staat voor een ziel of geest zonder lichaam. Een Yorika van familieleden wordt een Kabra genoemd. Bij bepaalde rituelen in de Wintireligie worden deze oude geesten opgeroepen.

Gelede masker, Yoruba, Nigeria. Collectie Afrika Museum, Berg en Dal.

PAPA WINTI

Gegroet! Mijn naam is Dada, een dansmasker geboren in het dorp Ota bij de Yoruba in Nigeria. De beroemde meester houtsnijder Dadaolomo wekte mij tussen 1880 en 1900 tot leven. Kort na mijn geboorte werd ik gedragen tijdens feestelijke Gelede festivals. Deze maskerades werden gevierd van maart tot mei als ode aan de buitengewone vrouwelijke krachten in ons universum.

Tijdens de maskerdansen werd ik gedragen door de mannen van het Gelede genootschap, die verkleed als vrouwen de sociale band tussen de gemeenschap en 'onze moeders' (awon iya wa) versterkten door hen te plezieren met muziek, liederen, dans en bijzondere kostuums. Als we onze moedergodinnen blij maken, zorgen zij voor vrede en harmonie en worden we gezegend met regen en vruchtbare aarde.

Als masker symboliseer ik zowel mijn 'innerlijke' hoofd, mijn spirituele essentie, potentie en levensbestemming, net als mijn individuele karakter. Dadaolomo heeft me getooid met een bruidskapsel en een hoofddekkel met twee slangen. Deze reptielen verbeelden de creatieve transformerende krachten die alles met elkaar verbinden. Trots trad ik op tijdens de Gelede festivals waarbij ik mezelf vertoonde aan de gemeenschap.

Op een dag kwam er een onbekende in ons dorp die me kocht en mee op reis nam. Na vele omzwervingen kwam ik terecht in het Afrika Museum in Berg en Dal. Daar kreeg ik het inventarisnummer 149-2. Nu wil ik geen nummer meer zijn en wordt het de hoogste tijd om te gaan dansen. Dansen jullie mee?

Alexandra Gaba – Van Dongen
Conservator Pre-industriële
vormgeving Museum Boijmans
Van Beuningen Rotterdam

Beste Dada,

Je komt als geroepen! Marian en ik willen een masker dat weer gaat dansen.
We willen een bijzondere Winti zien. Ga jij daarvoor zorgen?
Als kunstenaar kan ik jou een nieuw leven geven.
Dada, jij bent in dit leven Papa Winti.

Papa Winti is de slangengod die ons allemaal verbindt.
Je bent groter dan ooit.
Welkom Dada! Welkom Papa! Dans met ons!
Breng ons harmonie, zuster- en broederschap!

Boris van Berkum
Beeldend kunstenaar en oprichter ABAN Foundation

PROGRAMMA

WINTI BAL MASQUE

17:00 uur
(inloop)
Surinaamse
orgelmuziek door
Josef Rebbe

18:30 uur
Welkomstwoord door
Boris van Berkum &
Marian Markelo

'KABRA'
(Voorouders)
18:45 uur
Plengoffer door
Marian Markelo
één minuut stilte

19:00 uur
Voordracht door
Alex van Stipriaan

19:15 uur
Performance door
THEATERGROEP
UNTOLD Maskerdans
ter ere van de 'Kabra'

19:45 uur
Performance door
WAJONONG

20:00 uur
KETI KOTI SONG
Sing-a-long!

'MAMA AISA'
(Moeder Aarde)

20:15 uur
Onthulling sculptuur
'Mama Aisa XXXL'
door wethouder
Korrie Louwes

20:30 uur
BLACK HARMONY
& Traditionele zang
en dans ter ere van
'Mama Aisa'

'PAPA WINTI'
(Slangengod)

21:00 uur
Performance door
THEATERGROEP
UNTOLD Maskerdans
ter ere van 'Papa
Winti'

21:30 uur
Dansmuziek door
Kasekoformatie
KANKANTRIE

**'ODE AAN
DE CARAÏBEN'**

22:30 uur
Gastoptreden door
carnavalsgroep
'Elegance' met
'Queen' Shayna Koots

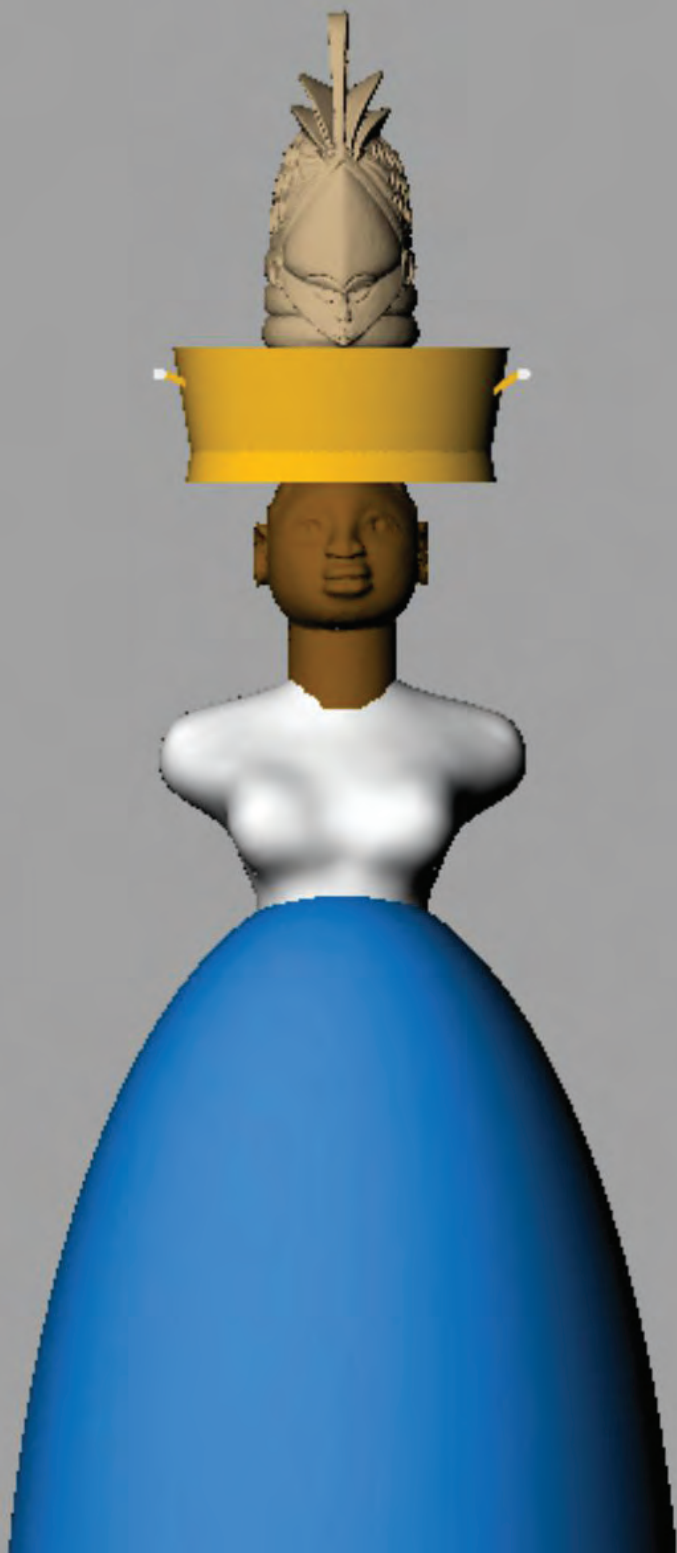
22:45 uur
Groepsfoto publiek
door Fotograaf Ari
Versluis

23:15 uur
PRIJSUITREIKING
'Best Dressed Guest!'
Dresscode: Wonderful
Winti, Afro Futurisme,
Venetian Chique

'WATRA INGI'
(Rivier-indiaan)

23:30 uur
Dansmuziek door
kawinaformatie
DRAISTONG

01:00 uur
Afsluitingsritueel door
BLACK HARMONY
in a-capella!

Ontwerpschets voor het 10 meter Mama Aisa XXXL sculptuur. Rendering Beverloo 3D.

OPENING WINTI BAL MASQUÉ

Het Winti Bal Masqué is hét interculturele festival waarin de Surinaamse en Nederlandse cultuur samenkomen voor een feestelijk Winti dansritueel. Een geweldige introductie tot de naturreligie 'Winti'.

Hoogtepunt van het feest is de onthulling van het tien meter hoge 'Mama Aisa XXXL' sculptuur door wethouder Korrie Louwes. 'Mama Aisa XXXL' zal een 'koto' dragen gemaakt door de Krachtvrouwen uit Rotterdam-West. Traditionele klederdracht waaronder koto's vormen net als dansrituelen en het brede assortiment van liederen het kloppende culturele hart van de Winti. Tijdens het feest vindt ook de première van de maskerdans plaats ter ere van de slangengod 'Papa Winti'. Deze dans wordt uitgevoerd door Theatergroep 'Untold'.

De ABAN Foundation heeft als doel het introduceren van de beeldende kunst in de Winti. Deze naturreligie is ontstaan in Suriname en is een samengaan van diverse West-Afrikaanse religies zoals Yorùbá en Vodun. Tijdens de onderdrukking van de slavernij konden culturele tradities zoals het maken van maskers

en sculpturen niet worden voortgezet. Een tot slaaf gemaakte had immers geen culturele identiteit en zeker geen kunstbezit. Het project 'Ik ben niet te koop.' pakt de draad weer op en introduceert het maskerdansen opnieuw in het ritueel.

Mama Aisa XXXL en het Papa Winti masker zijn gecreëerd door een selectie maskers uit het Afrika Museum te scannen in 3D. De verkregen data zijn de basis voor een nieuwe kunstcollectie die in het hedendaagse leven een actieve rol zal spelen in het Winti dansritueel. Het 'Winti Bal Masqué' is de start van de Afrikaanse renaissance. Het project 'Ik ben niet te koop.' komt voort uit de protestbeweging tegen de onrechtmatige verkoop van de Afrika collectie door Wereldmuseum directeur Stanley Bremer. Een verkwanseling van het culturele erfgoed. De collectie hoort bij de Rotterdamse bevolking waarvan ruim 20% Afrikaanse roots heeft. 'Ik ben niet te koop.' is de strijdleus tegen iedere vorm van hedendaagse slavernij. Iedereen is vrij en heeft een vrije wil. Ik ben niet te koop, jij bent niet te koop, wij zijn niet te koop, niemand is te koop!

Het project 'Ik ben niet te koop.' komt voort uit de protestbeweging tegen de onrechtmatige verkoop van de Afrika collectie door Wereldmuseum directeur Stanley Bremer. Een verkwanseling van het culturele erfgoed. De collectie hoort bij de Rotterdamse bevolking waarvan ruim 20% Afrikaanse roots heeft. 'Ik ben niet te koop.' is de strijdlus tegen iedere vorm van hedendaagse slavernij. Iedereen is vrij en heeft een vrije wil. Ik ben niet te koop, jij bent niet te koop, wij zijn niet te koop, niemand is te koop!

KETI KOTI SONG

Hoe heeft dit ooit met ons kunnen gebeuren
Zie, de wervelwind dreigt ons mee te nemen
Hoe heeft dit ooit met ons kunnen gebeuren
Het schip rukt aan de ketting om de haven te verlaten

KOOR:

Keti Koti, ik ben niet te koop
Keti Koti, jij bent niet te koop
Keti Koti, wij zijn niet te koop
Keti Koti, niemand is te koop

RAP:

Mensen smokkel, kinderarbeid, vrouwenhandel, slavernij
banki banki, farma kitti,
multi natie, wie is nog vrij
euroteken, ploertenstreken,
hypotheken, waar zijn wij
niks veranderd, wij zijn slaven,
Babylonische maatschappij

KOOR:

Keti Koti, ik ben niet te koop
Keti Koti, jij bent niet te koop
Keti Koti, wij zijn niet te koop
Keti Koti, niemand is te koop

RAP:

Blijf maar kopen, blijf maar lenen,
check je Facebook snel en like
alle plaatjes, vul je gaatjes,
geloof de praatjes van de olie sjeik
blijf maar tanken, stop met denken,
haal je ziel maar door het slijk
Het moet anders, er is gevochten
voor de vrijheid van jou en mij, want

BRIDGE:

Je wilt geen slaaf zijn van het huis waar je woont
Je mag geen slaaf zijn van neerbuigende toon
Gun mij die vrijheid,
dan gun ik hem jou
Keti Koti,
DAT BEDOEL IK NOU!

Je wilt geen slaaf zijn van sex drugs of drank
Je wilt geen slaaf zijn van het geld op de bank
Vecht voor je vrijheid,
vecht voor je recht
Keti Koti, wat betekent het nou echt?

Keti Koti, break the chains
Mansiepasie, eveneens
Aberatie, administratie,
dis-cri-mi-na-tie, NEE!

Keti Koti, niet geketend
Is dat dan wat het echt betekent?
Zijn we vrij? Vertel het mij!
Maar nooit meer terug naar de slavernij

(break down...

1 zachte stem begint)
(2x)

Keti Koti, ik ben niet te koop
Keti Koti, jij bent niet te koop
Keti Koti, wij zijn niet te koop
Keti Koti, niemand is te koop

Maar voor 150 euro,
doe ik best een hoop!

De ABAN Foundation gaf aan Hans Wessels en Lucas de Peinder de opdracht om een Keti Koti lied te componeren. De opdracht was als volgt: maak een lied over de hedendaagse slavernij. Een lied dat uitdrukking geeft aan de lessen die wij hebben geleerd uit 300 jaar slavernij. Het motto 'Ik ben niet te koop.' moet onderdeel zijn van het lied. Wessels en De Peinder kwamen tot deze aanstekelijke Keti Koti sing along song.

WATRA INGI

In de Winti worden diverse leefgebieden door specifieke Wintigoden bewoond. Het leefgebied Water hoort bij Watra Ingi. Deze Winti is heel erg geliefd bij Afro-Surinamers. In alle rivieren van Suriname wonen volgens de Wintiaanhangen Indiaanse Waterwinti. Deze hebben specifieke liederen voor elke rivier. De bovennatuurlijke ouders zijn niet alleen boodschappers vanuit de geestenwereld, ze kunnen ook genezers zijn. De attributen die bij de Watra Ingi horen zijn pijl en boog, piaka (boot) sigaren en een bepaald type mes. De kleuren rood en rood-wit staan symbool voor deze Winti. De favoriete drank is gemberwijn en kasirie. Dit laatste is een traditionele drank gebrouwen van cassave. Het bijbehorende eten bestaat uit hete vissoep met cassavebrood, knolgewassen, wild en vis.

Wajonong. Foto: Pim Top.

De Sociaal Culturele Vereniging Wajonong heeft als doel om de Surinaamse-Indiaanse cultuur uit te dragen aan de Inheemse gemeenschap en sympathisanten in Nederland. 'Wajonong' is een Arowakse naam en staat voor saamhorigheid, eensgezindheid en eendracht. De Arowakken is een volk dat zich als eerste permanent in Suriname vestigde.

DJ CHANTELE

Foto: Arie Versluis.

DJ Chantelle, DJ sans disques

**in haar spiegelpaleis
een zwaar parfum dat een kunstenaar kan
dragen wanneer hij zich schandalig expressief
voelt**

**DJ Chantelle is mijn naam
DJ Chantelle
DJ Chantelle**

ELEGANCE

Foto: PictureMomentZ.

**Elegance is gevestigd in Rotterdam en doet al ruim tien
jaar mee met de straatparade van het Rotterdamse
Zomercarnaval (sinds 2013 Rotterdam Unlimited). De
dynamische carnavalsgroep heeft door de jaren heen vele
prijzen gewonnen. 'Gezelligheid, blijheid en creativiteit', dat
is hun motto. De Queen van deze bijzondere carnavalsgroep
is Shayna Koots. Ze studeert Forensische Wetenschappen
in Amsterdam en geeft scheikundelessen.**

WAJONONG

De Sociaal Culturele Vereniging **Wajonong** heeft als doel om de Surinaamse-Indiaanse cultuur uit te dragen aan de Inheemse gemeenschap en sympathisanten in Nederland. 'Wajonong' is een Arowakse naam en staat voor saamhorigheid, eensgezindheid en eendracht. De Arowakken is een volk dat zich als eerste permanent in Suriname vestigde.

De traditionele Arowakse zang en dans vormen een belangrijk aspect van de vereniging. Ook wordt aandacht besteed aan de Arowakse taal en het maken van Inheemse souvenirs en klederdrachten. De vereniging leert de Arowakse taal aan de eigen gemeenschap en aan belangstellenden en houdt op deze manier de eigen Inheemse cultuur in Nederland in stand.

BLACK HARMONY

Black Harmony is een a-capella zanggroep, bestaande uit oprichter en zanger Orlando Ceder en de zangers Stefano Banel, Marc Semmoh, Romario Panka en Jamal Bijnoe. De mannen vinden het belangrijk dat traditionele en authentieke Afro-Surinaamse muziek blijft voortleven. Tijdens de nationale slavernijherdenking (Keti Koti) in 2013 traden zij op voor onder meer het koninklijk echtpaar en de locoburgemeester Eric van der Burg van de Gemeente Amsterdam. **Black Harmony** houdt zich momenteel bezig met het schrijven van nieuwe nummers.

KANKANTRIE & DRAISTRONG

Kankantrie werd veertien jaar geleden opgericht door de bekende kaseko-ster Marciano Wijntuin (Lieve Rocky). De groep is in Nederland uitgegroeid tot één van de bekendste Surinaamse kaseko formaties. Kaseko is Surinaamse dansmuziek. Deze stijl is voortgekomen uit de traditionele Surinaams-Creoolse kawina-muziek, zoals het door Creoolse straatmuzikanten in Paramaribo omstreeks 1900 werd gespeeld.

Draistong is een Rotterdamse kawina formatie. Ze bestaan al vijftien jaar en staan onder bezielende en muzikale leiding van de heer O. Olensky. De groep speelt zowel traditionele muziek zoals rootskawina als populaire muziek waaronder Winti kamalama. Tijdens de slavernij hielden de tot slaaf gemaakten in Suriname hun tradities uit Afrika zoveel mogelijk in stand. Een goed voorbeeld hiervan is het Winti met voorouderverering en de ritmisch opzwepende kawinamuziek.

UNTOLD

Untold is opgericht in 2002 en staat vooral bekend om haar multidisciplinaire theaterproducties. Otmar Watson is de drijvende kracht achter Untold en zet zich in voor maatschappelijke participatie en talentontwikkeling van jongeren in Amsterdam Zuidoost.

De groep bestaat uit jongeren in de leeftijd van 15 t/m 27 jaar die zich vooral bezig houden met West-Afrikaanse dansstijlen. De verhalen worden uitgebeeld in een diversiteit aan Afrikaanse en Afrikaanse-Caraïbische muziek- en dansstijlen. Het resultaat van deze samenkomst van verschillende disciplines zijn spectaculaire en dynamische shows. De producties worden zowel nationaal als internationaal opgevoerd.

Boris van Berkum is een typische neo-kunstenaar. Hij vermengt stijlen en vormen van verschillende periodes, culturen en religies in zijn projecten en komt zo tot vernieuwing. In de jaren '90 studeerde Van Berkum in Praag aan de kunstacademie. **Gedurende zijn studietijd maakte hij politieke cartoons en illustraties voor kranten en tijdschriften. In 1997 richtte de kunstenaar Showroom MAMA in Rotterdam op.** Tot 2007 bleef hij artistiek directeur van dit platform om zich vervolgens volledig op zijn autonome werkpraktijk als beeldend kunstenaar te storten. In 2013 richtte hij de ABAN Foundation op samen met initiatiefnemer Marian Markelo. Het werk van Boris van Berkum is getoond in het Groninger Museum (2008), Museum Boijmans Van Beuningen (2011) en het Amsterdam Museum. Sommige werken zijn opgenomen in de museumcollecties.

Marian Markelo, initiatiefnemer van de ABAN Foundation welke samen met beeldend kunstenaar Boris van Berkum in 2013 is opgericht, komt uit Oost-Suriname en is al sinds haar 23e Wintipriesteres. In Suriname werd ontdekt dat zij een Winti bij haar draagt. Markelo begon vervolgens haar training. Een training die nooit stopt. Ze leerde over rituelen, kruiden, omgang met Wintigoden en met vooroudergeesten. De Wintipriesteres brengt ook haar kennis over op anderen. **Ze geeft coaching, begeleiding, trainingen en lezingen over het erfgoed vanuit de Wintitraditie in Nederland, Suriname en West-Afrika.** Daarnaast is Markelo ambassadeur van educatie en spiritualiteit bij de Stichting Herdenking Slavernijverleden. Sinds 2002 brengt ze het plengoffer bij het Nationaal Monument Slavernijverleden in het Oosterpark in Amsterdam tijdens de jaarlijkse nationale herdenking.

Historicus Alex van Stipriaan is al ruim drie decennia verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, waarvan de laatste zeventien jaar als hoogleeraar Caraïbische geschiedenis. Hij is expert op het gebied van het Nederlands slavernijverleden. Van Stipriaan heeft een groot aantal (internationale) publicaties op zijn naam staan over Afro-Caraïbische geschiedenis en cultuur, met name over die van Suriname. **De historicus houdt zich ook bezig met de erfenissen van de slavernij, zoals in het boek *Op zoek naar de stilte* (2007) en de filmdocumentaire *Back to the Roots* (2008).** Voor het Amsterdamse Tropenmuseum maakte hij in de periode 2009 - 2010 een grote tentoonstelling over de Surinaamse Marroncultuur. Als curator is hij momenteel ook bij de tentoonstelling *Zwart & Wit* betrokken.

Fotograaf Ari Versluis is al jarenlang de hoffotograaf van DJ Chantelle. Samen werken ze sinds 2001 gestaag aan een grote serie kunstwerken waarin de belangrijkste levensmomenten van de DJ centraal staan. Tijdens het Winti Bal Masqué wordt een groot groepsportret gemaakt. Dit werk zal vervolgens onderdeel vormen van de bestaande serie.

Ari Versluis is o.a. bekend van Exactitudes, het fotoproject waar hij samen met Ellie Uyttenbroek sinds 1994 aan werkt. Deze befaamde fotoreeksen bestaan ieder uit twaalf portretten van mensen met vergelijkbare kleedingcodes. Hierdoor fungeren ze als archetypes. Het project kent wereldwijde exposities. Van het verzamelde werk, in de vorm van het boek *Exactitudes*, is inmiddels de vijfde editie uitgebracht.

In het auditorium van het Afrika Museum wordt een vooroudermasker gescand met een Artec 3D Scanner.

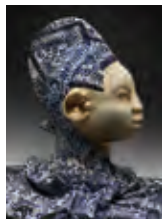
De data van het gescande vooroudermasker wordt opgeslagen en samengevoegd tot een driedimensionaal beeld.

Nadat de verschillende opnames zijn samengevoegd wordt een computer gerendert beeld gecreëerd, waarbij onderdelen zoals de huid worden aangebracht.

De vorm van het gescande vooroudermasker wordt gefreesd uit porschuim. Een nieuwe en grotere vorm ontstaat.

Het kabra masker, gemaakt in 2013 door beeldend kunstenaar Boris van Berkum van gelakt polyurethaan en textiel. Het formaat is 66 x 40 x 40 cm.

Marian Markelo wordt begeleid door het nieuwe Kabra masker, bij de nationale herdenking slavennijverleden op 1 juli 2013. Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima waren hierbij aanwezig.

Redactie
Boris van Berkum
75B
Eindredactie
Kim van Zweedem
Grafisch ontwerp
75B

IK BEN NIET TE KOOP
Concept
Marian Markelo
Boris van Berkum

ABAN FOUNDATION
Bestuur
Jerry R. Heirath, Geert ter Steeg
Gabrielle Anceaux
Directeur
Boris van Berkum
Projectmanager
Nancy Hoffmann
Pr en communicatie
Amanda Pinatih
Assistenten
Emma van Wolferen, Huma Birgul,
Floortje de Boer, Lois Wassink,
John de Weerd
Raad van advies
Alex van Stipriaan, Romeo Prade,
Thomas Meijer zu Schlochtern,
Frans Motman, Fred Fitz James,
Marco Hadjidakis

WINTI BAL MASQUÉ
Producent
Guno Zwakke (Dreamlife Events)
Team Dreamlife Events
Randy Maduro, Mildred Cairo Celebs,
Beauty Company, Dione Mainasse
Licht
Paul van Laak
Horeca
Roy Verwey

UNTOLD EMPOWERMENT
Dansers
Jeffroy Bruce, Michael Fransman,
Kleber Pique, Marcelino Zandwijken,
Vanessa Felter, Elaïsa van der Kust,
Nyanga Weder, Nerissa Mac Nack
Choreografen
Desta Deekman, Serge Badoué
Artistic director
Otmar Watson
Managing director
Aisha M.J. Martina

KUNSTWERKEN
Techniek kunstwerken
Patrick Beverloo, Maarten Kip,
Stephan Valk, Ad van Dijk
Jurk Mama Aïsa
Mirjam Carels, Amina Hussen,
Krachtvrouwen uit Rotterdam-West

Webdesign
Mary Pelders i.s.m. PMS 72

Video trailer
POPOV Film
Video IK BEN NIET TE KOOP
Bogus, Felix Spanjaard,
Malique Mohamud, Len Sumartono

Extra dank
The Billboard Mall, De Kotomisishop,
Margreeth Olsthoorn, Dearhunter,
Vrouw Annie & Hellen Mijna's,
Amsterdam Museum, Eetcafe de
Draver, Pokoe FM, Petra Kooistra,
Irene Hübner, Afrika Museum,
Stadsarchief Rotterdam, Annette
Schmidt, Rijksmuseum Volkenkunde
Leiden, Bibliotheek Rotterdam,
Laurenskerk Rotterdam, Mahin
Jankie, Michel de Vos, Bram
Claassen, Zerp gallery, Galerie
Sanaa, Museum Boijmans Van
Beuningen, Richie Lopez,
Daleen Bloemers, Josje Stael,
V2, Radio Stanvaste

ABAN Foundation
www.aban.nl
www.ikbennietkoop.nl

ABAN
foundation

